

8. Skalpel iz platine

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

18. Apr. 2020

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Od vsega začetka je bil Jožefmarija prepričan, da so bile žalitve, ki jih je bil deležen, na neki način preizkušnja, ki jo je dopuščal Bog, zato da bi ga prečistil. To prepričanje se je v njem med drugim utrdilo tudi zato, ker je videl, katere vrste orodje je Gospod uporabljal, da bi njegovo

dušo prekalil v trpljenju. Tako si je to razlagal oče in tako bo pozneje Álvaro povedal madridskemu škofu: »Le kako ne bi te stiske blagoslavljali in v njej videli od Boga izhajajoče preizkušnje, če pa nam jo pošilja po orodju, ki je tako zelo Njegovo, po sveti in dragi Družbi Jezusovi?«^[1]

Prežet s to nadnaravno mislijo je tudi gospod Leopoldo gonjo, organizirano s strani nekaterih redovnikov, dojemal kot razkošje, ki si ga je privoščil Bog in ki jim ga bo moral nekoč povrniti z uslugami: »Bog bo moral nagraditi njih,« je pisal brez prikritih namenov, »ki so, *arbitrantes se obsequium praestare Deo*, sprožili to vojno.«^[2]

Vidno je izstopalo dejstvo, da je Gospod ravnal veličastno in je nadvse darežljivo razsipaval nežnosti križa ter tako podajal dokaz – dojemljiv vsakomur z vsaj malo nadnaravnega čuta –, da je bil Opus

Dei nekaj njegovega in njemu dragega. Od tod ustanoviteljevo prenašanje napadov brez ene same besedice, kot je dejal patru Basterri v že omenjenem pismu:

Iz naše hiše ne bo nikdar prišla niti ena sama beseda kritike zoper tiste patre, ki so orodja Boga, ki hoče s svojim Delom ravnati po božje, tako kot je običajno ravnal z vsemi novimi ustanovami.^[3]

Tako ustanovitelj kot gospod Leopoldo sta bila prepričana, da so ti ljudje v tistih okoliščinah vršili veliko delo v korist Opus Dei (ne da bi pri tem prenehali biti odgovorni za svoja dejanja – Bog more iz zla napraviti nekaj dobrega). In v tej trditvi ni niti trohice ironije. Gotovo je v soglasju z zgodovinskim pogledom, saj se zdi, da je razen redkih izjem preganjanje zakon duhovne rasti. (***Tudi draga Družba Jezusova***, je ustanovitelj omenil pamplonskemu škofu, ***je***

morala v svojih začetkih trpeti obtožbe, da so v njej skrivnosti in mračne zadeve.)^[4] Pa tudi človeško gledano to ni bil zanemarljiv razmislek, kajti člani Opus Dei so ob zavedanju, da jih Bog podpira, čutili sveti ponos kakor vojaški novinci, kadar bijejo svoje prve bitke in kljubujejo hudim napadom, čeprav so sami *tako slabotni:*^[5]

Kakšno veselje je sredi preganjanja gledati, kako nas Gospod kljub naši nizkosti obravnava kot vélike vojake svoje Cerkve!^[6] je hvaležno vzkliknil Jožefmarija.

Opus Dei je bil po odločbi božje previdnosti podvržen nadvse boleči kirurški operaciji, iz katere naj bi vsi njegovi člani izšli okrepljeni in trdnejši. Za takó kruto operacijo je Gospod uporabil nekatere božje može, ki jih je Jožefmarija ljubil z vsak dan večjo rahločutnostjo in ki so bili *za Opus Dei*, tako je zatrjeval,

kakor skalpel iz platine v rokah Boga.^[7] To je bilo čustvo, ki ga je želel vsaditi v svoje otroke, tako da je v njihovih dušah skušal vzgojiti ***pobožnost in ljubezen do sv. Ignacija in do njegove blagoslovljene Družbe Jezusove,***^[8] da se ne bi nikdar v njih porodila niti najmanjša senca zamere:

Prepričan sem, da ko boste čez leta dobili v roke ta zapis, je poudarjal leta 1947, v svojem srcu – tako kot sedaj mi – ne boste hranili drugega kakor le ljubezen in odpuščanje; in ljubili boste kladivo, ki je udarjalo po nas, da bi prišel na dan ta prečudoviti kip, ki je Delo.^[9]

Podobni izrazi naklonjenosti do Družbe Jezusove se v ustanoviteljevi govorjeni in pisani besedi pojavljajo ob številnih priložnostih, pred in po koncu tako dolgotrajnega viharja. Še bolj ganljiva pa je njegova iskrenost, ko to ljubezen ohrani na skrivnem v

svojem srcu, o čemer govori
rokopisna zabeležka z dne 8. aprila
1941, v kateri sam sebi priznava:

Bolj kot kdorkoli obžalujem te
napade, ker ljubim Družbo Jezusovo.
Prav danes sem daroval sveto mašo
za Družbo – kakor že večkrat, odkar
nas preganjajo – in Gospoda prosil,
naj se ta stiska konča, če je takšna
njegova Volja.^[10]

Toda če se v nas slučajno prebuja
radovednost, da bi izvedeli, zakaj je
ustanovitelj ob tej kampanji
obrekovanja tako silno trpel, je
potrebno vnaprejšnje opozorilo:
»trpljenje« se ni nanašalo na duševne
bolečine, povezane z njegovo častjo,
kajti od te se je že pred časom
poslovil.^[11] Bolele so ga izgube
drugih, škoda, povzročena Družbi
Jezusovi zaradi metod, ki so se jih
posluževale nekatere osebe,
izhajajoče iz njenega lastnega
naročja, ter s tem povezano javno

pohujšanje. Bilo je tudi nekaj jezuitov, ki so skušali nasilje svojih redovnih bratov preprečiti, toda zaman.

Nihče ni obžaloval teh napadov tako kot ustanovitelj, kajti obrekovanje, pa naj pride od koderkoli, vselej ponižuje tistega, ki ga širi. Poleg tega za seboj pusti lepljivo sled na vsem, česar se dotakne. In tak madež je težko očistiti, ker ljudje ob prvem vtisu običajno pomislijo, da kjer je dim, mora biti tudi ogenj. Ko pa se enkrat glas o nesnagi razširi – kako naj se potem popravi povzročena škoda?^[12] —

Brez oziranja na posledice so bile naokrog raznesene klevete in načini ravnanja, ki bi jih lahko nekoč posnemali tudi drugi ljudje. In tako se je zgodilo. Ni minilo veliko časa, ko so sovražniki Cerkve drugo za drugo prekopirali obtožbe, ki so jih spravili v obtok tisti redovniki. Pa ne

samo sovražniki. Bili so tudi verniki in duhovniki, ki so temu zgledu sledili ter sami sebi podelili pooblastilo, da po svoji volji ponovno obujajo napade na Opus Dei.^[13]

Medtem ko je divjalo neurje, se je ustanovitelj s svojimi domačimi neomajno držal pravil, postavljenih že ob prvih kritikah:

Molčati, molčati, delati, odpuščati, smehljati se ter moliti in pa trpeti z veseljem, kajti biti na božji poti pomeni trpeti, prepustiti se Gospodovim rokam in ne pozabiti, da On ne izgublja bitk.^[14]

Vsekakor je moral gospod Leopoldo občudovati evangeljsko krotkost ter »ljubezen in ljubeznivo vdanost, s katero člani Opus Dei sprejemajo preganjanje in poljubljajo roke, ki jim zadajajo rane«.^[15] Kot se pogostokrat dogaja, Bog iz velike škode prej ali slej napravi veliko dobrega. Namesto da bi stiske v Delo

vnesle razdor, so pripomogle k tesnejši povezanosti med očetom in njegovimi otroki. To je bil prvi sad, posledica tiste ustanoviteljeve drže, ko je nastavil svoja ramena, da bi on prejemal udarce in tako zaščitil svoje ljudi. Leta pozneje je ob spominu na to zapisal:

Drznil sem si skupaj s sv. Pavlom reči svojim otrokom: Zato vas prosim, da ne postanete malodušni ob stiskah, ki jih trpim za vas in v katerih je vaša slava; namreč udarci so bili, vsaj v tistem prvem obdobju, uperjeni proti meni.^[16]

Oče si je živo predstavljal boleče vbode. Spominjal se je, da je kot otrok v svojih krajih videl stare ženice, kako so z iglami zbadale smokve, da bi hitreje dozorele in se navzele nektarja. Na enak način so zaradi preganjanja njegovi otroci prej dosegli polnoletnost, duhovno so dozoreli, postali bolj učinkoviti, bolj

potrpežljivi in bolj zvesti. Ta podoba iz njegovega podeželskega otroštva v Fonzu mu je pogosto prišla na misel, kadar je bilo treba tegobam božjih otrok v tem življenju dati nadnaravni pomen:

V mojih krajih, je pravil in skušal iz trpljenja izluščiti božji smisel, prve fige v letu prebadajo in tako se umedijo ter dozoriijo prej. Da bi nas Bog, naš Gospod, napravil bolj učinkovite, nas je blagoslovil s križem.^[17]

Dolga leta je moral izpodbijati laži in na tisoč načinov pojasnjevati resnico o Opus Dei. Tako so se polagoma »izrisovale« značilnosti Dela, kar se je uresničilo do te mere, je zapisal ustanovitelj, da ***je sedaj kakor izklesano.***^[18] Prav tako so stiske pripomogle, da je postalo ***še bolj očitno, da Dela ne uresničujejo ljudje, marveč Bog.***^[19]

Spomladi 1941 je v Barceloni vladalo vznemirjenje – vsaj v mnogih katoliških družinah in zagotovo v vseh cerkvenih krogih, pa tudi nekateri organi oblasti so bili v stanju pripravljenosti. In kakor kamen, ki pade na mirno gladino spokojnega ribnika, tako se je razburkanost iz Barcelone razširila po sosednjih škofijah, kar nazorno pokaže sledeča anekdota.

Pisal se je že mesec maj, ko je léridski škof, msgr. Moll Salord, šel na pogovor k škofu v Geronu. Med potovanjem je slučajno prebiral knjigo *Pot*, izvod, ki mu ga je podaril njen avtor. Geronški škof je moral biti sila presenečen, ko je videl prelata iz Léride, kako vsem na očeh in brez kakršnekoli opreznosti s seboj nosi knjigo, ki je bila dan poprej prijavljena kot krivoverska. A preberimo si pismo monsinjorja Molla Salorda Jožefmariju:

»Pred časom sem prejel vašo dragoceno POT z ljubeznivim posvetilom, ki ste ga zapisali na naslovnico. Prebral sem jo z velikim zanimanjem. Bolje rečeno, prebrala sva jo skupaj gospod Ángel in jaz ... nekega lepega pomladnega dne na poti v Geronu, kamor me je, ne da bi jaz to vedel, pošiljal Gospod, zato da bi 'razpršil predsodke' v zvezi z vami, z vašimi knjigami in zadevami.

Tamkajšnji škof je imel ravno prejšnji dan obiske, ki so ga opozorili na nevarnost, ki jo predstavljate vi in vaša knjiga. Sam sem mu imel priložnost pokazati, da ima knjiga vsa potrebna dovoljenja in odobritev cenzorja, ter mu povedati, da jamčim za vas in da sem vas spoznal pred nekaj tedni. Nekaj podobnega sem moral storiti v nekaterih cerkvenih krogih v Barceloni, kjer so vas šteli še za kaj več kot za sumljivo osebo.

Žalostno. Vendar sem prepričan, da se bo vse to sovražno vzdušje končalo z neznanskim osmešenjem.

Vi pa ostanite zedinjeni s svojim škofom in s prelati škofij, v katerih nameravate delovati, vse ostalo je namreč zgolj jalovo dviganje prahu, v katerem ni ničesar božjega, pač pa precej človeških ambicij in idealov.

Imam dvoje duhovnih vaj za duhovnike v dneh med 13. in 25. oktobrom. Bi bili vi tako prijazni in sprejeli vodenje teh vaj? Prejšnjikrat ste nas zapustili, tik preden bi mogli okusiti sladkost vaših besed ... Kako včasih ravna Gospod! Velikokrat sem pomislil na tisto prekinitev in se pri oltarju spomnil tudi na dušo osebe, ki jo je povzročila.

Iz vsega srca vas blagoslavlja v Kristusu

+ Manuel, škof a. u.«^[20]

Jožefmarijevo razpoznavno znamenje v cerkvenih krogih je vselej bila vdana pokorščina hierarhiji. Ko mu torej léridski škof

svetuje, naj se nikdar ne ločuje od svojega ordinarija in naj deluje s soglasjem škofov, na katerih ozemlju je izvajal svoje apostolske dejavnosti, mu s tem predvsem namenja besedo spodbude. Geslo »nič brez škofa« je bilo tisto, kar mu je dajalo gotovost pri njegovih podvigih in zmožnost, da se je lahko varno gibal tudi v sovražnih okoljih. Delo, je gospod Leopoldo pisal montseraškemu opatu, ni bilo dezorientirano:

»Dobro ve, kaj je in kam gre. Ni več tako mlado, saj ima za seboj že trinajst let živih izkušenj v okolju z zelo razvnetim mišljenjem.

Predvsem pa je na varni poti, ker se drži roke škofov, tesno se je oklepa in nima drugega hrepenenja razen pokorščine njim in služenja Cerkvi. Njegovo geslo, vodilo in dnevni red za vsak dan je: *Serviam!*«^[21]

Sredi hrušča, ki so ga morali prenašati Jožefmarija in njegovi

otroci, pripominja gospod Leopoldo, da »je njihova največja tolažba, ko vidijo, da jim vsi škofje, na katerih območju imajo svoje hiše, stojimo ob strani, jih bodrimo in branimo«. ^[22]

Kot povračilo za nenaklonjenost, ki so je bili marsikje deležni zaradi te kampanje, je pomenilo nemajhno olajšanje to, da so obenem čutili ljubezen, ki so jim jo izkazovali škofje.

* * *

Nekaj tednov pred koncem vojne, 9. januarja 1939, je ustanovitelj svojim napisal pismo, v katerem jim je spregovoril o ovirah, na katere bodo naleteli, kakor hitro bodo znova začeli z delom. In jih je naštel: ***pomanjkanje, dolgovi, revščina, prezir, obrekovanje, laži, nehvaležnost, nasprotovanje dobrih.*** ^[23] Ta podrobna naznanitev prihodnjih dogodkov, ki so se uresničili dve leti pozneje, vsebuje

takó nadnaravno napoved kot tudi zgodovinsko slutnjo. V bistvu izhaja iz obojega. V dobršni meri je bilo razumljivo predvidevati, da se bo kaj takega zgodilo, upoštevajoč naravo človeka in stvari.^[24] Bilo je pričakovati nerazumevanja in trčenja. Toda tisto, kar pri tej napovedi človeško predvidevanje presega, je nagla, popolna in nesrečna uresničitev vsakega izmed njenih členov.

Naznanilo, zapisano v Burgosu leta 1939, še preden so se na obzorju začeli zbirati oblaki, so dogodki v celoti potrdili. Velja pa izpostaviti, da vsi omenjeni členi – pomanjkanje, dolgovi, revščina ... preganjanje s strani oblasti – imajo točno določeno, jasno in stvarno vsebino. Vsi razen ***nasprotovanja dobrih***. Ta besedna zveza je »svetniško reklo« ter v sebi nosi poseben asketski pomen in vrednost, kot smo že ugotovili.

V življenju svetnikov se skozi zgodovino znova in znova ponavlja to, da morajo prestajati nepojmljive bolečine. Vendar ni lahko razumeti dejstva, da Bog včasih dopušča, da ravno dobri ljudje postanejo mučilno orodje za preizkušnjo ljubezni. To se dogaja v posebnem primeru, ki mu pravijo »nasprotovanje dobrih«.

Seveda je tudi znano, da so Gospodova pota neizsledljiva in da more božja previdnost celo človeške zablode preoblikovati v žarek svetlobe. Kljub vsemu, če pustimo ob strani skrivne in nadnaravne načrte, se velja vprašati o vzrokih, ki so s človeškega gledišča privedli do nasprotovanja. Kako in zakaj je do preganjanja prišlo? Katera gonilna sila je pognala v tek nasprotujoče strasti?

Kot prvi odgovor naj omenimo, da je bil vzrok tistega trenja v sporočilu o vsesplošni poklicanosti k svetosti, ki ga je oznanjal Jožefmarija. V tem je

izvor nerazumevanj, kritik, sumničenj in napadov na Delo in na njegovega ustanovitelja. Pred državljansko vojno se je šušljalo, da je Jožefmarija osnoval nekakšno krivoversko sekto, katere cilj je bil iskati svetost sredi posvetnega garanja. Sedaj se je stara zgodba ponovila. Sporočilo je vsekakor bilo radikalno. Mladi duhovnik si je prizadeval v kristjanih vzbuditi ustrezen odgovor na poklicanost, neločljivo povezano s krstom; in ta zahteva je vodila naravnost k posvečevanju, se pravi k polnosti krščanskega življenja sredi uličnega vrveža.

Na neki način – ob upoštevanju, da v zgodovinsko-doktrinalnem okolju dolga stoletja ni bilo sprememb – je sporočilo Opus Dei predstavljalo nezaslišano novost, ki je privrela na dan kot nekaj motečega. Nekaterim se je zdela celo v nasprotju s tradicionalnimi nauki in običaji. Vrh

tega so mnogi poklicanost dojemali kot pojem, ki naj bi bil enakovreden redovniškemu posvečenju. Zato ni čudno, da so člane Opus Dei presojali z vidika življenjskega sloga, ki je značilen za redovniški stan, in da so jim skušali nadeti zaobljube, habit, samostansko življenje ali posebne izraze uboštva. Ker pa v njihove miselne kalupe ni bilo mogoče umestiti niti nauka niti za Opus Dei značilne sekularnosti, se je kot posledica v njih porajala osuplost ali pohujšanje. Bili so tudi nekateri, ki so verjeli, da jih njihova vest veže k bojevanju zoper razvoj apostolskih dejavnosti, ki jih je vodil Jožefmarija.

Kot rečeno, so se naokrog širile raznorazne govorice. Nekateri so bile smešni nesmisli, druge so vsebovale hudo nevarne obdolžitve. Med slednje je spadal tudi očitek, da Opus Dei skuša uničiti ustanove posvečenega življenja in da redovnikom odvzema poklice.

Takšne trditve so se nato spremenile v priročno orožje, s katerim se je udarjalo tako bojevito, da ni ostal niti kamen na kamnu.

Odveč je ponavljati, da je bil seznam obtožb zoper Opus Dei precej dolg. Ena izmed mnogih stvari, ki so jih Delu pripisovali, je bilo »sovraštvo do cerkvenih redov«, trditev, ki je bila po mnenju madridskega škofa »ena najhujših klevet, ki so jih razširili zoper Opus Dei«.^[25] Namreč zanesljivo dejstvo je, da je Jožefmarija redovnike ljubil iz vsega srca, da je imel ogromno prijateljev v redovih in redovnih kongregacijah^[26] ter da je še naprej pogosto vodil duhovne vaje po samostanih.^[27]

Toda nekateri so se vseeno bali, da »vsesplošna poklicanost k svetosti ne bo prinesla nič drugega kot izgubo za semenišča in za redovniške noviciate, da bo povzročila upad

števila poklicev v duhovniški in redovniški stan«. ^[28]

Ko ustanovitelj gospodu Leopoldu poroča o razgovoru, ki ga je imel 31. maja 1941 s toledskim provincialom jezuitov, mu zadevo pojasni v nekaj besedah: ***Vse izvira iz tega, da mislijo, da bodo izgubili poklice.*** ^[29]

Dva tedna pozneje se Jožefmarija ponovno dotakne teme tistega pogovora z dne 31. maja in v pismu provincialu znova poudari: ***Konec koncev dejansko ne gre za nič drugega kot za obžalovanja vredno razburjanje, češ da bo ta ali oni prišel delat k nam.*** ^[30]

In kakor odmev tega vprašanja je gospod Leopoldo potožil opatu samostana Montserrat:

»In pomislite, cenjeni pater, da je vsa ta nevihta nastala zato, ker so dva ali trije fantje, ki so nameravali vstopiti

v redovništvo, raje izbrali Opus Dei, potem ko so ga spoznali!

To je takšno in tako ogromno nesorazmerje med vzrokom in posledicami, da ga seveda ni mogoče pojasniti in ga je treba pripisati previdnosti Gospoda, ki je zaradi svojih ciljev potek dogodkov določil na ta način.«^[31]

S širokim in velikodušnim pogledom na stvarnost je ustanovitelj razumel, da je glede tega vprašanja poklicev obči blagor Cerkve nad posebnimi potrebami Dela, kot je mogoče razbrati že iz neke zabeleške iz leta 1931 (to pa je zapisal, ko ob sebi ni imel več kot tri ljudi, tri napol oblikovane poklice!):

Člani in članice ne bodo sebični v smislu, da bi pridobivali poklice zgolj sami zase (pa tudi v nobenem drugem ne). Nasprotno, spodbujali bodo poklice za redove, redovne

ustanove in kongregacije ter za svetna semenišča.^[32]

Pri apostolatu in duhovnem vodenju se je Jožefmarija držal tistega nasveta, ki ga je tako obsežno razlagal na duhovnih vajah junija 1939: ***Vsak popotnik naj gre svojo pot***, se pravi, naj sledi božjemu klicu. In čeprav ljudi, ki so se izročili Opus Dei, nikoli ni imel na pretek, ker je zagon apostolskih dejavnosti Dela terjal vedno več osebja, ni nikdar posegal na tuji zelnik.^[33] Kot dušni voditelj je bil skrajno spoštljiv in je brez izjeme podpiral poklice v korist vseh ustanov Cerkve. Ta način ravnanja je značilen za poslanstvo Dela in je zelo globoko zasidran v njegovem duhu. A kljub temu so Jožefmariju metali v obraz, da krade poklice redovnikom, medtem ko si je le prizadeval, da bi vsakdo odkril pot, ki mu jo je Bog načrtoval.^[34]

Dobro veste, uči svoje sinove in hčere, da je značilnost našega duha, da se veselimo, kadar vidimo prihajati mnogo poklicev v semenišča in v redovne družine. Še več, Bogu se zahvaljujemo, ker marsikateri izmed teh poklicev vznikne kot sad duhovnega in doktrinalnega izobraževanja, ki ga vršimo med mladimi. Ko v svojo okolico prinašamo krščansko gorečnost, ko jo spreminjamo v bolj nadnaravno in bolj apostolsko, se seveda spodbuja večje število duš za vse ustanove Cerkve.^[35]

Ko Bog koga pokliče v svojo službo, ga pokliče po imenu, z nadnaravnim in osebnim poklicem, praviloma za prav posebno nalogo, in mimogrede mu podeli tudi ustrezne milosti. Bog torej prej kot ljudje ve, kam usmerja svoje želje. To je morda eden od razlogov, da si Jožefmarija niti predstavljati ni mogel, da bi vprašanje poklicev lahko sprožilo

takšno razburjenje.^[36] V silnem oblaku prahu, ki ga je dvignilo nerazumevanje, si lahko mislimo, da se povzročitelji niso zavedali hudih posledic, ki jih je s seboj prinašalo izkrivljanje poklicanosti k svetosti, h kateri so pozvani vsi kristjani.

Veličina poklica je navzoča že v njegovem izvoru, saj je to glas Boga, ki doseže ustvarjeno bitje in izvira onkraj temnih okvirov časa. A še vedno, četudi je Bog lastnik in gospodar vseh duš, jim pušča polno svobodo, da se na njegove ljubeznive zahteve odzovejo ali ne.

Znotraj teh hudih stisk je preizkušnja v La Granji 25. septembra 1941 tista, ki v ustanoviteljevi duši zaznamuje višek nenavezanosti in pripravljenosti, da bi z božjo voljo zapolnil izpraznjenost samega sebe. To mu je dalo vso pravico do naslova: ***ta, ki ljubi božjo Voljo.*** Razpoložljivost vsega njegovega bitja

nam avilski škof, msgr. Santos Moro, ki je v štiridesetih letih z njim imel tako tesne stike, opiše s temi kratkimi besedami: »Živel je v predanosti božji volji.«^[37] Med vzpenjanjem proti Bogu je Jožefmarija za seboj pustil vse prepreke in se znašel na poslednji ravni:

Stopnje: Vdati se v božjo Voljo.
Sprejeti božjo Voljo. Hoteti božjo Voljo. Ljubiti božjo Voljo.^[38]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] Prim. Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 1. 9. 1941, RHF, D-03545/4.

^[2] Prim. Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF, D-03545-3). Prim. *Dodatek XX*.

Arbitrantes se obsequium praestare Deo – misleč, da s tem služijo Bogu. Ko Gospod svojim učencem opisuje preganjanja, ki jih bodo trpeli, jim pravi: »Iz shodnic vas bodo izobčili; pride celo ura, ko bo vsak, kdor vas umori, mislil, da opravlja daritev Bogu« (Jn 16,2).

^[3] Pismo iz Madrida patru Ángelu Basterri SJ, EF-410430-4.

^[4] Pismo iz Madrida monsinjorju Marcelinu Olaechei Loizagi, EF-410808-2.

^[5] Pismo iz Léride članom Dela v Madridu, EF-410420-2.

Samo stiske, ki nas doletijo kakor krivična vojna, morejo dobro

prekaliti to ubogo človeško kovino:

Virtus in infirmitate perficitur

[moč se v slabotnosti izpopolnjuje, 2 Kor 12,9] (*Pismo* 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 48).

[6] Pismo iz Madrida monsinjorju
Marcelinu Olaechei Loizagi,
EF-410808-2.

[7] Pismo iz Rima monsinjorju Angelu
Dell'Acqui, EF-650914-1.

Ta prispodoba o pripomočku, ki se uporablja pri kirurških operacijah, izvira iz časa, ko se je preganjanje začelo, iz leta 1941. Bila je eden izmed tistih slikovitih izrazov, ki jih je ustanovitelj pogosto uporabljal v pedagoške namene. V zvezi s tem pričuje José Luis Múzquiz, da je bil na dan njegovega duhovniškega posvečenja v center Diego de León na kosilo povabljen madridski škof, ki je po obedu pri klepetu dejal, da »se je kdaj za trenutek zbal, da bi mi reagirali nasilno ali neljubeznivo

proti jezuitom, ki so nas tako napadali. Vendar, je dodal, se je zelo pomiril, ko mu je g. Álvaro dejal: 'Kadar dober kirurg želi opraviti dobro operacijo, izbere dobro orodje; in Gospod je za ta nasprotovanja hotel izbrati orodje iz platine.' Tedaj mu je g. Álvaro pojasnil, da je to misel slišal od očeta, na kar je škof pripomnil: 'Še bolje ... to je dober sin ...'« (José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, T-04678/1, str. 35–36). Prim. tudi *Pismo 14. 9. 1951*, št. 15.

[8] Prim. Pismo iz Léríde članom Dela v Madridu, EF-410420-2. Leta 1941 je Jožefmarija zavzeto prebiral življenjepis sv. Ignacija in Zgodovino Družbe Jezusove, kot je razvidno iz njegovega dopisovanja:

Bral sem »Življenje sv. Ignacija«, ki ga je napisal pater Ribadeneyra. Daje mi tolažbo in zgled, da še bolj ljubim tega svetnika in njegovo blagoslovljeno Družbo. A potem

sem pomislil: Ignacij je bil velik svetnik, ti pa si ubog človek (Pismo iz Valencije škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410405-1).

V pismu monsinjorju Marcelinu Olaechei Loizagi pa pravi: ***Gospod škof! Danes zjutraj sem prebiral Zgodovino Družbe izpod peresa patra Astraína in potolažil sem se, ko sem prebral odstavek iz nekega pisma cistercijanskega patra Luisa de Estrade, ki obžaluje preganjanja, katera so se zgrnila nad porajajočo se Družbo Jezusovo*** (Pismo iz Madrida, EF-410808-2).

^[9] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 58.*

^[10] Ustanoviteljevo poročilo o pogovoru z gospodom Leopoldom v Madridu 8. 4. 1941; izvirnik v: RHF, D-30003. Navedene besede so dodane kot opomba k temu, kar je povedal škof.

^[11] Prim. *Pismo 29. 12. 1947/14. 2.*
1966, št. 38.

^[12] Kot je predvideval ustanovitelj, ko je dogodke tehtal z vidika nadaljnje zgodovine: ***Najhujše je zagotovo dejstvo, da se bodo te poneverbe in se bo ta lažni način tolmačenja, ki najbolj svete reči predstavlja kot zle, globoko zakoreninil v duha mnogih ljudi, morda tudi celotne generacije. In to bo lahko razlog za neverjeten odpor proti priznanju resnice*** (*Pismo 29. 12. 1947/14. 2.* 1966, št. 67).

Obrekovanja, ki so jih razširili duhovniki, so mnogokrat postala arzenal, ki so ga izrabili laicistično in proticerkveno usmerjeni ljudje. Tako so pol stoletja po dogodkih, ki jih obravnavamo, nekateri predstavniki političnih skupin z nekatoliškimi ideološkimi načeli v italijanskem parlamentu sprožili nekaj vprašanj v zvezi z domnevno »tajnostjo« Opus

Dei. Potem ko je bila opravljena
ustrezna preiskava in je svoje
mnenje podal Sveti sedež, je vlada v
celoti zavrnila zadevne obremenitve
zoper Prelaturo. Za izčrpen in
dokumentiran odgovor, ki ga je podal
minister za notranje zadeve, prim.
*Camera dei Deputati. Atti
Parlamentari. Resoconto Stenografico
n. 561, 24. 11. 1986.*

^[13] Minili sta dve leti, odkar se je v
Barceloni pojavil pater Carrillo, in že
so se ponovili obiski pri starših
članov Dela – tokrat pri starših
Rafaela Termesa, ki je bil direktor
centra Palau. Obiskovalci pa niso bili
isti kot leto poprej, temveč je k njim
prišel vodja Katoliške akcije. V zvezi
s tem je ustanovitelj pisal toledskemu
nadškofu, ki se je pisal Enrique Pla y
Deniel, in pomožnemu škofu
Eduardu Martínezu. Iz pisma
slednjemu je tule nekaj vrstic:

Tokrat vam moram sporočiti, da si je gospod Cunill, duhovnik iz Barcelone, dovolil vznemirjati Rafaelove in Jaimetove starše ter jim natrosil krepko porcijo obrekljivih neumnosti o Opus Dei. Na domu družine Termes je prišlo do viharnih prizorov, zdaj pa je videti, da se je tja povrnil mir. Kako dobro bi tej družini delo kakšno pomirjujoče pismo mojega gospoda škofa! Napišite jim, g. Eduardo, nekaj vrstic.

Tej pošiljki prilagam še drugo pismo za g. nadškofa, kajti ta katalonski duhovnik je vodja K. a. in nas obrekuje tudi v tistem okolju (Pismo iz Madrida, EF-421205-1).

^[14] Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 77.

^[15] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju

Janéju OSB, 1. 9. 1941, RHF,
D-03545/4.

[16] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 44. Prim. Ef 3,13.*

[17] *Pismo 6. 5. 1945, št. 45.*

[18] *Pismo 24. 12. 1951, št. 234.*

[19] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 2.*

[20] Pismo, ki ga ustanovitelju pošilja msgr. Manuel Moll Salord, škof koadjutor v Tortosi in apostolski upravitelj Škofije Lérida, 25. 7. 1941. Do »prekinitve«, ki jo omenja na koncu pisma, je prišlo 22. aprila istega leta, ko je Jožefmarija med pridiganjem léridskim duhovnikom izvedel, da je v Madridu umrla njegova mati.

[21] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju

Janéju OSB, 1. 9. 1941, RHF,
D-03545/4. *Serviam* – služil (ti) bom.

[22] Pismo škofa Leopolda Eija y
Garaya montseraškemu opatu
koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju
Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF,
D-03545-3). Prim. *Dodatek XX*.

[23] Krožno pismo članom Dela,
poslano iz Burgosa, EF-390109-1.

[24] Glede »nasprotovanja dobrih«
pravi ustanovitelj, da ***ga dopušča***
Gospod, značilno pri tem pa je, da
dobri ljudje ***z nadvse poštenim***
namenom snujejo in širijo
neresnice (*Navodilo*, 9. 1. 1935, št.
235). Kot vidimo, se je nevarnosti
zavedal.

[25] Pismo škofa Leopolda Eija y
Garaya montseraškemu opatu
koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju
Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF,
D-03545-3). Prim. *Dodatek XX*.

[26] Ustanovitelj je gojil tesne prijateljske stike s številnimi redovniki; nekatere smo že omenili: lazarista Ballester in Moreno; patra Morata in López Ortiz, oba avguštinca; pater Aurelio María Escarré Jané, opat samostana Montserrat, in Justo Pérez de Urbel, benediktinca; pater Silvestre Sancho Morales, dominikanec, rektor Univerze sv. Tomaža v Manili, idr. Kot vemo, je bil več let njegov duhovni voditelj pater Valentín Sánchez Ruiz SJ.

[27] Prim. *Dodatek XXI*.

[28] Laureano Castán Lacoma, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 103. Zgodovina, dodaja pričevalec, je pokazala ravno nasprotno. Tam, kjer delujejo člani Opus Dei, »se duhovno vzdušje ogreje in zaradi tega narastejo poklici za vse«.

[29] Pismo iz Madrida škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410531-2. Velja

izpostaviti, kot je bilo že rečeno v IV. poglavju tega življenjepisa, da je ustanovitelj zaman iskal besedo, ki bi izrazila poklicanost k svetosti običajnih vernikov (laikov in duhovnikov, moških in žensk, samskih ali poročenih) in ki istočasno ne bi pomenila, da radikalna izročitev v služenje Bogu predstavlja spremembo posameznikovega položaja v družbi. V splošnem pogovornem jeziku je v španščini beseda *vocación* (poklic) običajno pomenila klic v redovniški stan. Tako se tudi prvi pomen, ki ga za to besedo najdemo v slovarju španskega knjižnega jezika (*Diccionario de la Lengua Española*, Real Academia Española, 21. izdaja, Madrid 1992) glasi: »Navdih, s katerim Bog koga pokliče v kak stan, zlasti v redovništvo.«

[30] Pismo iz Madrida patru Carlosu Gómezu Martinhu SJ, EF-410614-2.

Med pogovorom s provincialom je Jožefmarija jasno spoznal, da je tega patra skrbela predvsem izguba poklicev za Družbo Jezusovo. Neki učenec jezuitske šole v kraju Tudela pripoveduje, kako je imel že vse pripravljeno, da bi tam dokončal svoj študij; vendar je v zadnjem trenutku prejel nujno pismo, naj spremeni svoje načrte in gre v noviciat v Loyolo: »Več let sem potreboval, da sem ugotovil, kaj je bilo v ozadju tistega nenadnega poziva. Opus Dei je v tistih letih začel postajati znan po Španiji in pritegovati najboljši del mladine. Nekateri izmed teh mladih so predtem razmišljali, da bi postali jezuiti, in jezuite je izguba dragocenih poklicev bolela. To se je zgodilo prav v šoli v Tudeli in med starši povzročilo vznemirjenje. V mojem konkretnem primeru so se zbali, da če bi ostal še eno leto v šoli, bi se gotovo srečal z Opus Dei in bi me ta lahko pritegnil. Oni pa me niso želeli izgubiti in so hitro ukrepali.

Pisali so mi, naj grem nemudoma v noviciat, da bi za njegovimi stenami ostal na varnem in ne bi slišal za Opus Dei. O tem mi seveda niso ničesar povedali niti nisem sam takrat ničesar posumil. Ubogal sem in šel. To sem prvič zapisal tukaj in mislim, da sem to storil kolikor mogoče nepristransko« (Carlos González Vallés SJ, *Las 7 palabras de Carlos G. Vallés*, Ed. PPC, Madrid 1995).

[³¹] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF, D-03545-3). Prim. *Dodatek XX*.

[³²] *Zapiski*, št. 52, 16. 6. 1930.

»Njegova ljubezen do božje Cerkve je bila tako velika, da je povsem naravno spodbujal in hvalil vse ustanove, ki so vzniknile, da bi vodile duše k Bogu,« pričuje msgr. José

María García Lahiguera, v:
Testimonios ..., op. cit., str. 159.

Pater Silvestre Sancho OP pa
pripoveduje: »Zelo se je veselil in
hvalil Boga zaradi apostolskega dela
vseh drugih. Vedno je govoril: Čim
več ljudi dela za Boga, tem
bolje« (Silvestre Sancho Morales, PM,
l. 104v).

^[33] »Pri svojih apostolskih
dejavnostih,« pričuje Joaquín Mestre,
»ne samo da ni nikoli v nobenem
primeru stopil na tuje ozemlje ali
deloval na področjih, ki bi jih bolj ali
manj že obdelali drugi delavci ali
pastirji Gospodovega vinograda,
temveč je izrecno in odločno bežal od
tovrstnih namer, tako da si je
prizadeval zahajati tja, kjer je videl,
da primanjkuje ali sploh ni
pastoralne oskrbe, kakršno bi sam
lahko ponudil« (Joaquín Mestre
Palacios, RHF, T-00181, str. 30).

»Dobro se spominjam,« pravi Javier Ayala, »kako je v Zaragozi v letih 1940–1941, ko je Delo potrebovalo poklice, Jožefmarija sam usmeril v semenišče dva mlada študenta, naša prijatelja. Zelo se je razveselil, ko smo mu sporočili [...], da je kot sad apostolskega dela vzkliko več duhovniških in redovnih poklicev« (Javier Ayala Delgado, PM, l. 1477).

^[34] Prim. *Pismo* 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 43.

Vicente Mortes pripoveduje, da je iz Študentskega doma Jenner odšel k jezuitom sostanovalec iz njegove sobe, José Gramunt de Moragas; iz Študentskega doma Moncloa pa je šel v semenišče Enrique Saracho (prim. Vicente Mortes Alfonso, *Sum.* 7224). Več o tej temi spodbujanja poklicev: prim. Pedro Casciaro Ramírez, *Sum.* 6353; Florencio Sánchez Bella, *Sum.*

7507; Blanca Fontán Suanzes, *Sum.* 6954.

Številni redovniki priznavajo, da svoj poklic dolgujejo ustanovitelju. Msgr. Álvaro del Portillo omenja nekatere, na primer: pater María Aguilar Collados OSH, kaplan Samostana sv. Jerneja v kraju Inca na Mallorci, ki se nadalje spominja, da je še dva njegova prijatelja k redovništvu spodbudil ustanovitelj; menih kamaldulenskega reda Pío María Calvo Botas; pater Hugo María (Miguel) de Quesada Lucas, ki je leta 1942 vstopil v kartuzijo Miraflores; pater Bartolomé Rotger Castaño, prior kartuzije Montealegre v Badaloni (Barcelona), idr. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 298, 299, 443 idr.

[35] *Pismo 11. 3. 1940, št. 39.*

O tej drži je v nekem drugem spisu dejal:

Drugi so se brez razloga jezili, ker so poklici, ki nam jih je pošiljal Gospod, ponavadi prihajali iz okolij, kjer jih sami večinoma niso našli. Nihče ni prišel k nam s poklicem za meniha ali duhovnika. Ti poklici nam ne koristijo: naša poklicanost je povsem drugačna od redovniške. Nekateri so zahajali k njim in bili z njimi v stiku, vendar niso čutili nagiba, da bi pri njih ostali. Zatorej ni boljšega dokaza, da njihovega poklica niso imeli, saj so tisto poklicanost poznali, vendar so se nato odpravili na drugo pot.

Tudi to jih ne bi smelo presenečati: ni ograjenih območij, ni zasebnih območij – ki so značilnost ljudi z enostrankarsko miselnostjo –, kajti marsikdaj alius est qui seminat, et alius est qui metit – eden seje, drugi žanje –, Gospod pa je rekel: Et qui seminat, simul gaudeat, et qui metit, naj se skupaj

veselita sejalec in žanjec (Pismo 14. 9. 1951, št. 39).

[36] Kolikor se nanaša na pravilno razumevanje obravnavanega vprašanja poklicev, je izredno pomenljivo pričevanje monsinjorja Pedra Cantera, ki je bil že leta 1931 v tesnih prijateljskih stikih z Jožefmarijem ter pravi:

»Oče je bil človek izjemno širokih in prav nič izključujočih pogledov. Vedno je spoštoval svobodo vsakega posameznika, da sam izbere svojo lastno pot in se drži svoje osebne poklicanosti. Bolje rečeno, ne samo da jo je spoštoval, ampak je iskreno hvalil vsako pobudo v korist Jezusa Kristusa in njegove Cerkve. In s svojega položaja je po svojih močeh sodeloval z vsem, kar je dobrega. Sam ne bom nikdar mogel pozabiti, da je bil gonilo moje odločitve in da jo je vedno goreče podpiral. Vedel je, da so duše samo božja last in da Bog

kliče, kjer hoče in kakor hoče. On je bil tisti, ki je prebudil mojo dušo, kot sem že mnogokrat povedal in zapisal, vendar si nikoli ni pripisoval nikakršne pravice do mene, temveč mi je skušal pomagati, da svoj poklic uresničim» (Pedro Cantero Cuadrado, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 68).

Msgr. Cantero je bil škof v Barbastru (1952–1954) in v Huelvi (1954–1964) ter nadškof v Zaragozi (1964–1977).

^[37] Santos Moro Briz, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 248.

^[38] *Pot*, št. 774. **Prav zares**, je zapisal 10. 10. 1932, **včasih pomislim, da je značilnost mojega življenja ljubezen do božje Volje** (*Zapiski*, št. 1698).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/8-skalpel-iz-platine/](https://opusdei.org/sl-si/article/8-skalpel-iz-platine/) (22.
Mar. 2026)